

پلورالیزم دینی

اشعیا ۴۳: ۱۱ ((من، من یهوه هستم و غیر از من نجات دهنده ای نیست))

بارها در حین گفتگو در مورد ادیان جملاتی از این دست شنیده ام که: (همه ادیان از یک چیز سخن میگویند، ظاهرشان فرق دارد اما همه به یک مسیر ختم میشوند) .

بدون شک، اگر این افراد کمی با ادیان آشنایی بیشتری میداشتند هیچ گاه چنین سخنانی نمیگفتند؛ توماس آکوئیناس الاهی‌دان قرن دوازدهم میلادی ، نگرش افراد را به چند دسته تقسیم میکند (۱) آنهایی که توانایی فیزیکی برای نگرش در دین را ندارند(۲) آنهایی که امور روزمره زندگی برایشان وقت بررسی ادیان را نمیگذارد(۳) آنهایی که موضوع دین و خدا برایشان کاملاً بی اهمیت است .

انتقادی بر پلورالیزم وارد میدانم، از آن رو که با متن صریح کتب مقدسه ادیان تناقض دارد. در اعمال رسولان ۴: ۱۲ میخوانیم که نجات و رستگاری فقط در ایمان به عیسی مصلوب شده و رستخیز نموده به دست می آید و در کتاب دینی مسلمانان، سوره آل عمران آیه ۸۵ هم میخوانیم که تنها دین قابل قبول در نزد خداوند اسلام هست .

جنبش پلورالیزم توسط روزه گارودی دانشمند تازه مسلمان شده فرانسوی شروع شد و دکتر سروش نیز در ایران دست به کار شد؛ از ادعای مسلمانان نسبت به برتری اسلام بر سایر ادیان بی شک مطلعید حال این سوال مطرح است که چرا مسلمانان با داشتن ادعای برتری، پلورالیزم را مطرح نموده اند و دکتر سروش نیز کتابهایی در این زمینه به نگارش درآورده اند!!!

اشخاصی که به صورت تخصصی تعالیم ادیان را دنبال میکنند به خوبی میدانند که آنقدر در ادیان- در اینجا مقصودم مسیحیت و اسلام میباشد - اختلافات بزرگی وجود دارد که نمیتوانیم هر دو را از یک منشاء بدانیم و حتی اگر منشاء هر دو را در آغاز شکلگیری یکی فرض کنیم، در هزاره سوم دیگر این فرض قابل فرض گرفتن نیست زیرا فقط کافی است که به چند تعلیم اساسی اسلام و مسیحیت نگاه بیندازیم آن زمان خواهیم فهمید که تا چه اندازه راه اسلام یا مسیحیت فرق دارد. علم منطق میگوید که " حقیقت " مطلق است بدین معنی که مثلاً در مورد ذات خدا، یا خدا در تثلیث اقدس است یا در احد بودن اسلام ، پس وقتی اسلام و مسیحیت در مورد مهمترین تعلیم دینی که همانا ماهیت خداست، اختلافی به این بزرگی دارند چگونه طرفداران پلورالیزم میتوانند بر ادعای خود پافشاری کنند؟

ناگفته نماند که این دور شدن از اصل ادیان که همانا کتب مقدسشان است در مسیحیت نیز توسط افراد لیبرال به چشم میخورد که بر این افراد هم اعتراض وارد است .

اشاکی که بر پلورالیزم یا لیبرالیسم معتقد هستند احساس میکنند که میتوانند صلح و دوستی ای بین پیروان و متفکران ادیان به وجود آورند اما به چه قیمت؟ به قیمت قربانی نمودن بسیاری از تعالیم اصلی و اساسی دین؟ در این بخش نمیخواهم به عنوان یک مسیحی که کاملاً به تعالیم اصیل خداوند و رسولانش ایمان دارد بگویم که تمامی غیر مسیحیان به جهنم خواهند رفت! توجه داشته باشید که این نگرش به تاثیر لیبرالیسم نمیباشد بلکه بر مبنای عشق و محبت خداوند است؛ با نقل قول از کتاب (کلیسا) اثر کارل رانر، استاد الاهیات اینسبروک در سال ۱۹۴۸ میتوانم بهتر منظورم را بیان کنم: « ... کسانی هم که نه به واسطه قصور خود، انجیل مسیح یا کلیسای او را نشناخته اند، با وجود این ، صادقانه خدا را جستجو کرده اند و تحت عملکرد فیض تلاش میکنند تا اراده خدا را تا آن حد که وجدانشان بدیشان حکم میکند به جا آورند، میتوانند به نجات و رستگاری ابدی دست یابند . همچنین کسانی که بدون آنکه تقصیری متوجه شان باشد، هنوز شناختی روشن و بسنده از خدا ندارند، منتها به واسطه فیض الاهی تلاش میکنند زندگی نیکویی داشته باشند، تحت مساعدت عنایت الاهی قرار دارند. ۱۶:۲ »

همانطور که ملاحظه فرمودید، کارل رانر، شرایطی را برای احراز نجات اشخاص خارج از کلیسا در نظر گرفته است که بنده نیز بر این گفته معتقدم .

معتقد بودن بر پلورالیزم یا لیبرالیسم به هیچ عنوان نمیتواند جوابگوی نیازهای جامعه امروزی باشد؛ بدون شک نیت افرادی مانند دکتر سروش یا لیبرالها، ایجاد وحدت و دوستی است اما نباید به قیمت قربانی شدن اصول اعتقادی انجام شود بلکه متکلمین ادیان میتوانند به شکل دوستانه و بدون تعصب به گفتگوهای آکادمیک بپردازند و هر یک دلایل و استدلالات خود را برای اثبات برتری اعتقادی اش مطرح نمایند در یک دادگاه قاضی بی طرف با توجه به اسناد قابل اعتماد و دلایل مستدل رای صادر میکند و پیروان نیز میتوانند هر یک مسیر خوش را انتخاب نمایند و بدون پذیرش نظر مقابل، به عقاید دیگران احترام بگذارند.

((تعجب میکنم که بدین زودی از آن کس که شما را به فیض مسیح خوانده است، برمیگردید به سوی انجیلی دیگر، که انجیل دیگر نیست. لکن بعضی هستند که شما را مضطرب میسازند و میخواهند انجیل مسیح را تبدیل نمایند! بلکه هرگاه ما هم یا فرشته ای از آسمان، انجیلی غیر از آنکه ما به آن بشارت دادیم به شما رساند، اناتیم باد - غلاطیان ۱:۶ - ۱))

Besharat66@yahoo.com

www.kelisajavanan.blogfa.com

